

EKL JÄLJEKOERTE EKSAMI (FH) EESKIRI

Kinnitatud EKL Juhatuses 13.10.2005
Kinnitatud EKL Volinike Kogus 19.11.2005
Kinnitatud EKL Nõukogus 25.02.2009
Kehtib vastuvõtmise hetkest

Jäljekoerte eksami 1. aste (FH 1)

Maksimaalne punktisumma 100

- jäljel püsimine

- 4 eset (4 x 5)

käsklus „jalg“

= 80 punkti

= 20 punkti

1. Eksamile lubamine

Sellel eksamil osalemise eelduseks on, et osalev koer on vähemalt 18 kuud vana.

2. Jäljetöö sooritamise

Koer peab jäljel töötamise kindlust näitama vähemalt 1200 sammu pikkusel ja 3 tunni vanusel võõra inimese poolt tehtud jäljel. Jäljel peab olema kuus maastikule sobivat täisnurka ja seda peavad lõikama vähemalt kaks värskemat teineteisest eemal asetsevat võõra inimese poolt tehtud jälge. Jäljele on korrapäratute vahemaadega jäetud 4 eset, mida jäljetegija on korralikult lõhnastanud, hoides neid eelnevalt vähemalt 30 minutit enda taskus. Samal jäljel tuleb kasutada erinevaid esemeid (materjal: nt nahk, tekstiil, puit). Esemed peavad olema maksimaalselt ca 10 cm pikkused, 2-3 cm laiused ja 0,5-1 cm paksused ning ei tohi oma värvuse poolest maastikust oluliselt eristuda. Kõik esemed tuleb varustada numbritega selliselt, et jälje algusmärgi number vastaks sellel jäljel olevate esemete numbritele. Koer peab need esemed üles leidma ja nendest kas maast üles võttes või näidates teatama.

Enne soorituse algust peab koerajuht kohtunikule teatama, kas tema koer teatab esemetest maast üles võttes või näidates. Mõlemad koos, st üles võtmine koos näitamisega loetakse veaks. Hinnatakse vaid nendest esemetest teatamist, mille puhul teatamine toimub koerajuhi poolt öeldud viisil (üles võttes või näidates).

Koerajuht laseb vastavalt oma valikule koeral kas vabalt või jäljenööri otsas jälge ajada. Jäljenöör võib lõdvalt rippuda, kui koerajuht sellest kinni hoiab.

3. Jälje tegemine

Koerale võõras jäljetegija saab kohtuniku või jälje eest vastutava isiku käest maastikukaardi. Kohtunik/ jälje eest vastutav isik kirjeldab jäljetegijale maastikumärkide abil (nt üksikult seisvad puud, elektripostid, ehitised jne), kuidas jälg peab kulgema. Enne alustamist näitab jäljetegija kohtunikule nelja jäljel kasutatavat eset. Jälje alguspunkt tuleb tähistada algusmärgiga, mis torgatakse maasse jälje alguspunktist vahetult vasakule. Jälje algusmärk jäetakse oma kohale kogu jäljetöö ajaks. Peale hetkelist jälje alguspunktis seismist läbib jäljetegija kohtuniku poolt eelnevalt kirjeldatud teekonna.

Esemed tuleb jäljele asetada korrapäratute vahedega. Esimene ese ei tohi asetseada alguspunktist loetuna esimese 250 sammu sees. Neljas ja ühtlasi viimane ese pannakse jälje lõppu. Esemete panek nurkadesse või nende vahetusse lähedusse on keelatud. Esemeid ei tohi asetada jälje kõrvale, vaid need tuleb panna jälje peale. Kohad, kuhu esemed maha pannakse, märgib jäljetegija kaardile ristiga.

Tähelepanu tuleb kindlasti pöörata sellele, et jälg kulgeks mööda vahelduvat aluspinnast, ületades kasutuses oleva kõva kattega tee. Jälg tuleb teha nii, et see järgiks maastikul loomulikult viisil kulgemist. Skemaatilisust tuleb vältida. 30 minutit peale jälje mahapanekut antakse teisele koera jaoks võõrale isikule ülesandeks ületada jälg kahel korral kohtuniku poolt näidatud kohtades (mitte esimesel ega viimasel sirgel).

4. Jäljetöö

Koer peab suutma alguspunktis piisavalt jälje lõhna võtta. Ta peab olema koolitatud selliselt, et ta alustab jälje ajamist rahulikult ja võimalikult vähese koerajuhipoolse abiga (lubatud on käsklus „jälg“). Koerajuht ei tohi mingil juhul käega jälje näidata. Kui koerajuhile tundub, et koer ei ole jälge õigesti üles võtnud, on tema otsustada, kas ta saadab koera uuesti jäljele. See on võimalik juhul, kui koer ei ole jõudnud alguspunktist üle 15 sammu eemalduda. Sellega kaasneb, et kohtunik on kohustatud 4 punkti maha arvestama.

Jälg tuleb töötada läbi rahulikult, nii et koerajuhil on võimalik kõndides järgneda. Leides eseme, peab koer sellest viivitamatult maast üles võttes või näidates teatama. Näitamine võib toimuda istudes, lamades või seisma jäädes. Koerajuht peab koheselt koera juurde minema, tõstma eseme kõrgele üles ja selle siis endale võtma. Koerajuht kiidab koera ja laseb tal jälge edasi ajada. Leides jäljelt eseme, mis ei ole sinna jäljetegija poolt pandud, ei tohi koer seda üles võtta ega näidata. Kui koer vahetab jälje valejälje vastu ja ajab seda umbes 25 sammu kaugusele, tuleb jäljetöö katkestada.

Hindamine:

Kõrgeima punktisumma – 100 punkti – võib anda vaid siis, kui koer näitab jälje algusest lõpuni kindlat jäljetööd ja võtab üles või näitab kõiki nelja eset. Kõik nurgad tuleb kindlalt läbi töötada. Koer ei tohi lasta valejälgedel oma tööd mõjutada. Iga leidmata jäänud eseme eest võetakse maha 5 punkti. Eseme maast üles võtmine koos näitamisega loetakse veaks. Valesti üles võetud või näidatud eseme eest võetakse maha 4 punkti.

Kui koerajuht takistab koera jäljelt lahkumast, annab kohtunik talle korralduse koerale järgneda. Kui koer eemaldub jäljelt rohkem kui jäljenööri pikkuse võrra või vabana jälge ajades üle 10 meetri või kui koerajuht kohtuniku korraldusel koerale ei järgne, jäljetöö katkestatakse.

5. Jäljekoera 1. astme eksamitulemuse (FH 1) andmine

Eksamitulemuse FH 1 saab anda vaid siis, kui koer on saavutanud vähemalt 70 punkti.

Hindamine:

Maksimaalne punktisumma	Võrratu	Väga hea	Hea	Rahuldav	Puudulik
100 punkti	96-100	90-95	80-89	70-79	0-69

Jäljekoerte eksami 2. aste (FH 2)

Maksimaalne punktisumma 100

- jäljel püsimine
- 7 eset (6 x 3, 1 x 2)

käsklus „jalg“

= 80 punkti

= 20 punkti

1. Üldised juhised

Tähelepanu tuleb pöörata sellele, et jäljekoerte eksami 2. aste on eelkõige sportkoertele mõeldud eksam. Erilisi nõudeid, mis on seotud teenistuskooerte valdkonnaga, ei tohi siin esitada.

On äärmiselt oluline, et jäljetegijateks oleksid vastutustundlikud isikud, kes on eelnevalt vastava väljaõppe saanud.

Eksami iseloomu tõttu ei ole kohtunikul reeglina võimalik jälje mahapanekul kaasa liikuda, mistõttu peab jäljetegija jälje kohta skeemi tegema. Jäljetegija peab jälgima ka seda, et valejalg tehtaks vastavalt reeglitele 30 minutit enne jäljetöö algust.

2. Eksamile lubamine

Sellel eksamil osalemise eelduseks on, et osalev koer on vähemalt 20 kuud vana ja on sooritanud jäljekoerte eksami 1. astme (FH 1).

3. Jäljetöö sooritamine

Koer peab jäljel töötamise kindlust näitama vähemalt 1800 sammu pikkusel ja 3 tunni vanusel võõra inimese poolt tehtud jäljel. Jäljel peab olema seitse maastikule sobivat nurka, millest vähemalt kaks on teravnurgad ja üks kaar. Jälge peavad lõikama vähemalt kaks värskemad teineteisest eemal asetsevat võõra inimese poolt tehtud jälge. Jäljele on korrapäratute vahemaadega jäetud 7 eset (maksimaalselt 10 cm pikkused, 3 cm laiused ja 1 cm paksused), mida jäljetegija on korralikult lõhnastanud vähemalt 30 minutit. Selliseid esemeid, mille sisse saab panna näiteks toitu, ei ole lubatud kasutada. Kõik esemed tuleb nummerdada selliselt, et jälje algusmärgi number vastaks sellel jäljel olevate esemete numbritele. Koer peab need esemed üles leidma ja nendest kas maast üles võttes või näidates teatama.

Enne soorituse algust peab koerajuht kohtunikule teatama, kas tema koer teatab esemetest maast üles võttes või näidates. Mõlemad koos, st üles võtmine koos näitamisega loetakse veaks. Hinnatakse vaid nendest esemetest teatamist, mille puhul teatamine toimub koerajuhi poolt öeldud viisil (üles võttes või näidates).

Koerajuht laseb omal valikul koeral kas vabalt või jäljenööri otsas jälge ajada. Jäljenöör võib lõdvalt rippuda, kui koerajuht sellest kinni hoiab.

4. Jälje mahapanek

Koera jaoks võõras jäljetegija teeb kohtunikule jäljeskeemi. Jälje kulgemine lepatakse kohtuniku või jälje eest vastutava isikuga maastikumärkide abil (nt üksikult seisvad puud, elektripostid, ehitised jne) kokku.

Enne jälje tegemist näitab jäljetegija kohtunikule/ jälje eest vastutavale isikule nõutud esemeid, mida ta on pidanud hoidma vähemalt pool tundi enda käes, et need hästi lõhnastatud oleksid. Esemed ei tohi etteantud mõõtudest suuremad olla ja oma värvuse poolest maastikust oluliselt eristuda.

Jälje alguspunkt tuleb selgelt tähisega märkida. Tähis tuleb torgata maasse jäljealgusest (lõhnapadjast) vahetult vasakule. Jäljetegija jääb hetkeks jälje alguspunkti (lõhnapadjale) ja jätkab seejärel normaalsete sammudega liikumist kohtuniku poolt määratud suunas.

Esemed tuleb jäljele jätta korrapäratute vahedega. Esimene ese ei tohi asetada alguspunktist loetuna esimese 250 sammu sees. Seitsmes ja ühtlasi viimane ese pannakse jälje lõppu. Esemete panek nurkadesse või nende vahetusse lähedusse on keelatud. Esemeid ei tohi asetada jälje kõrvale, vaid need tuleb panna jälje peale. Kohad, kuhu esemed maha pannakse, märgib jäljetegija kaardile ristiga. Jälg tuleb teha nii, et see järgiks maastikul loomulikult viisil kulgemist. Skemaatilisust tuleb vältida.

30 minutit enne jälje ajamist lastakse jäljetegija loal ja juhiste järgi teisel koera jaoks võõral isikul valejälg teha. Valejälg peab õiget jälge kohtuniku poolt näidatud kohtades vähemalt kahel korral ületama (mitte esimesel ega viimasel sirgel).

5. Jäljetöö

Kohtuniku käsul tuuakse koer aeglaselt ja rahulikult alguspunkti ja pannakse jäljele. Koer peab jälje alguses võtma lõhna rahulikult ja intensiivselt, nina maapinna lähedal ning jätkama jäljeajamist nina maapinna lähedal, säilitades ühtlast tempot. Koerajuht järgneb koerale 10 m kaugusel jäljenööri lõpus.

Kohe, kui koer alustab jälje ajamist, jääb koerajuht koha peale seisma ja laseb reeglitele vastaval, 10 meetri pikkusel jäljenööriil peost läbi joosta. Kaelarihma või rakmete külge kinnitatud jäljenöör võib kulgeda üle koera selja, küljelt või esijalgade ja/või tagajalgade vahelt.

Jälg tuleb töötada läbi rahulikult, nii et koerajuhil on võimalik kõndides järgneda. Koerajuht järgneb koerale 10-meetrist vahet hoides. Seda vahemaad tuleb säilitada ka siis, kui koer ajab jälge vabana. Leides eseme, peab koer sellest viivitamatult maast üles võttes või näidates teatama. Üles võttes võib koer jääda seisma, istuda või tulla koerajuhi juurde. Kui koer toob eseme ära, ei tohi koerajuht talle vastu liikuda. Igasugune edasiliikumine koos esemega loetakse veaks. Näitamine võib toimuda istudes, lamades või seisma jäädes või neid viise vaheldumisi kasutades. Koerajuht peab koheselt koera juurde minema, tõstma eseme kõrgele üles ja selle siis endale võtma. Koerajuht kiidab koera ja laseb tal jälge edasi ajada. Leides jäljel eseme, mis ei ole sinna jäljetegija poolt pandud, ei tohi koer seda üles võtta ega näidata. Kui koer vahetab jälje valejälje vastu ja ajab seda jäljenööri pikkusest kaugemale, tuleb jäljetöö katkestada.

Kohtunikul on lubatud koerajuhti aidata, kui koeral tekib erilisi raskusi, millega tal pole võimalik toime tulla. Sellised raskused on seotud maastikuoludega nagu näiteks suured veeloigud, kraavid. Punktikaotust sellega ei kaasne.

Koerajuhil on lubatud kohtuniku loal jäljetöö lühikeseks ajaks katkestada, kui ta leiab, et ta ise või tema koer vajavad füüsilise seisundi või ilmastikuolude tõttu (nt suur kuumus) lühikest pausi. Ka sellele ei järgne punktikaotust. Jälje jätkamist ei võeta eeskirja mõistes kui uuesti jäljele saatmist. Pausi jaoks kulutatud aeg arvestatakse kogu jäljeajamiseks kulunud aja sisse. Koerajuhil on lubatud pausi ajal või eseme juures puhastada koera pead, silmi ja koonu. Selleks otstarbeks võib ta jäljeajamise ajal kanda endaga kaasas niisket lappi või švammi. Neid abivahendeid tuleb enne jälje alustamist kohtunikule näidata. Muud abivahendid ei ole lubatud.

Mistahes keheline (näiteks nõõri tõmme) või selge suuliselt antav abi (lisakäsklus jälje ajamiseks) ei ole koerajuhile lubatud ja võivad viia soorituse katkestamiseni.

Hindamine:

Kõrgeima punktisumma – 100 punkti – võib anda vaid siis, kui koer näitab jälje algusest lõpuni kindlat jäljetööd ja võtab üles või näitab kõiki seitset eset. Kõik nurgad tuleb kindlalt läbi töötada.

Koer ei tohi lasta valejälgedel oma tööd mõjutada. Iga leidmata jäänud eseme eest võetakse maha 3 punkti, viimase eseme puhul 2 punkti. Eseme maast üles võtmine koos näitamisega loetakse veaks. Valesti üles võetud või näidatud eseme võetakse maha 1,5 punkti.

Kui koerajuht takistab koera jäljelt lahkumast, annab kohtunik talle korralduse koerale järgneda. Kui koer eemaldub jäljelt rohkem kui jäljenööri pikkuse võrra või vabana jälge ajades üle 10 meetri või kui koerajuht kohtuniku korraldusel koerale ei järgne, jäljetöö katkestatakse.

6. Jäljekoera 2. astme eksamitulemuse (FH 2) andmine

Eksamitulemuse FH 2 võib anda vaid siis, kui koer on saavutanud vähemalt 70 punkti.

Hindamine:

Maksimaalne punktisumma	Võrratu	Väga hea	Hea	Rahuldav	Puudulik
100 punkti	96-100	90-95	80-89	70-79	0-69